

Anul I.

RAD, Vineri 8 Decembrie 1922.

Nrul 17.

ABONAMENTUL:
 În per. an . 300 Lei
 Pe jum. an . 150 Lei
 Pe trei luni . 75 Lei
 Lunar . . . 25 Lei

TELEFON No. 750.

Vi
ări
ipt**Macestrul G. Enescu la Arad.**

Azi, Vineri, și înainte, publicul arădean să avea rău, fericitul prilej de a-l primi, le-a sărbători și de a se lăsa vrajit de arcușul magie al lui George Enescu, care o mândrie a nemântului românesc și unul dintre titanii muzicii contemporane.

Era copil încă pe vremea când faimoua Orchestra Colonne din Paris își execuția primiele compozitii muzicale, întinând suspirii nimitoare; strălucit dirijor, săpănuți săvârșit pe tainele arcușului, compozitor mius, Enescu, portând din Paris, cu Capitala artei, a cucerit lumea. Un mare eritie muzical francez scrie despre Simfonia a III, a acestui român că e un fel de *Dirina Commedia* a muzicii.

Cu toate trăsăturile muzicale, pariziene și mondiale, pe care nu le-a căutat, Enescu nu și-a lăsat o clipă de cără core lată lumii. A înbiu această Românie în anii ei lungi și bogăți de pacere și în zile-i tragică n'a părăsit-o.

N'a fost mîșcare muzicală în țara noastră care să nu îi avut sprijinul întreg al lui G. Enescu.

Căți orfani și văduve de război și orfani enigmat foamea cu pîine ori mălai cumpărat pe banii sunți din pangile bogăților de arcușul fermecat al lui Enescu, în Iașul bejeniei, în Moldova suferințelor și înmăntuirii noastre?

Românii din Arad vor puter saluta și sărbători astă seară la Palatul Cultural în persoana lui George Enescu, pe un ușoară muzician și pe un mare, generos și urat Român.

Privighetoarea.

— Ce ai, nene Iorgule? Parec ai fi supărat, Ei...

— Ba nu zău, și s'a întâmplat ceva?

Mi s'a întâmplat o ticaloșie... Nici nu stiu cum să-ți spui... Stii ca prin fundul curții mele trece râzu, jazoul morilor. Când n'am ce face, dău eu undita la peste. Am acolo, în stânga scarii (c'âm făcut o scara pentru scăldat) o adâncitură, în care arunc în toate serile căte o bucată de mămăligă, ori căte un punoi de grâu fier: nadă la peste... Si uneori, când e apă merie, mai ales acumă primăvara, se dă bine și înz... nu cine stie ce pesti mari, dar însărsit: celeni, mirene... Am prins de multe ori și mai măricei — așa, căt un cutit de masă obisnuit... Tu nu esti pescar; n'ai dat eu undita niciodată... E plăcut... La mine, acolo, e frumos de tot: o umbră deasă și răcoroasă, și apa aia care curge lin printre sălcii pletoase... Să vîi odată să vezi... Acum, eu am undite sistematice, de se strâng, se fac baston; dar aici în iaz nu le întrebunțez, că prea sunt lungi... Iau căte o nuia de alun, și pun ată, plumă și cărlig, și gata; iar când plec de acolo, infășer ată pe nuia și o bag într-un tuș de ricină. În tușurile astea și în sălcile de pe marginea jazu lui vîn privighetoari și cântă toată noaptea... Foarte de multe ori, când stau linistit la pescuit, vîn săracele până lângă mine, aproape de tot, să le prinzi cu mâna, parec

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

**REDACTIA SI
ADMINISTRATIA
Str. Românilui 1 a**

Inserțiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

**Doi ani dela moartea
lui Romul Veliciu.**

De abia au trecut doi ani de aincea și ultarea românilor arădean s'a așternut greme și fără remîscere peste înormățul regretatului Romul Veliciu, unul dintre cei mai mari români și o mândrie a acestor ținuturi.

De abia au trecut doi ani, din ziua de 6 Decembrie 1920 când, moartea nemiloasă, i-a răpit din mijlocul nostru și par două secole!

Nici un cîntăre de amintire din partea celor ce îl au cunoscut, nici un semn de regret dela cei ce i-au fost prieteni și tovarăși de muncă, nici o pomeneire la biserică într-o zi de Dumineacă său de sărbătoare despeze zeul și muncă depusă de el pentru înălțarea românilor și a marginile de apur ale țării. Nemj, nemj!

Obișnuit de mare este îngrăditudine omenească! Acest om care, în timpul revoluției din 1918 a devenit unul dintre conducătorii ei, și, dând cele mai amenințătoare primejdii și imbarbătând pe totu cu pilda vîții sale neînfricătă, acest om care, după ce a fost numit prefect al județului Arad, a dat dovezi de calitate superioare de conducător și organizator, lasând urme neșterse ale vîții sale precepți și activități, nu trebuia așa de repede uitat și e regretabil că l-am uitat.

Ar trebui ea numele lui să-l întâlnim la primărie, la prefectura, la biserică, la școală, pretuilișteni, ca să ne fie nouă și urmășilor noștri pilda de muncă, prietenie, cînte și putere de jertfă pentru cauza neamului românesc.

Fie măcar că azi, redescopită din letargia nerecunoștinței să merge în mormântul marelui dispărut și să vîrsem o lacrimă de durere că să fe exemplu și copiilor noștri care trebuie să învețe să aibă cultul martirilor neamului.

L. DUMITRIU

ar fi varbei: umbă după ouă de suraj și după râme... Ce e azi? Joi, Alătă seară, Marti, a venit pe la noi căpitanul Delescu cu nevastă-să și am stat cu toții în pridvor să le ascultăm. Nu cîntă una, cîntă zece, cincisprezecă: răsună tot zăvoiul... Si cum era o lună ca ziua și miroslia îlăucea... am petrecut o seară... să-l întreb pe el... Mai ales una, chiar în grădină la mine, într-o săcă pieoasă, cîntă... Doamne, Dumnezeule!... De căte ori începea, facea într'un fel nou. Înă Victoră, nevasta căpitanului, îmboze un condejnu, să împese cu vorbe toate felurile de sunete pe care le socotea. Uneori să-cea: f, fl, fl, tihă! tihă! tihă! oh! oh! oh! oh! oh! oh!... iar când îsprăvia într'o cascadă de triluri, zau dacă nu și venia să aplauzi că pe o primădonă... Si din crivăii îi răspundeațe altele și altele... Frumoasă seară am petrecut, n'au să o uit niciodată! Si ne întrebam eu toții, dacă o să îndevără că toate vietuitoarele de pe pămînt se trag dintr-o tulipă și că s'au deosebit unele de altele, numai silite de împrejurării deosebite prin care nu crescă, că fel de împrejurări au fost elea, care au putut săli privighetoarea să ajungă să cante aia, iar cărățelul bunădură să hărăie, ca un ceasoriu de buzunar cănd îl întorce? Mare taină! Ei... Pe la douăsprezece ne-au plecat mosaișii, iar nevasta căpitanului, după ce ne-a zis nouă „bună seară”, a făcut bezele în spre sală pleoasă, strigând: „la revedere, pu că, pe mâne seară!“

Parlamentul.

Sedința se deschide la ora 3. Prezidează d. Teleman.

Pe banile ministrului general Mărdărescu, Teleman, încălcă.

Cameră nu primește demisia dep. Molikson, care a renunțat la mandat.

D. Petrescu cîștează răspunsul la Mesaj. După această răspuns Camera trece în sețiunii.

SENATUL.

Prezidează d. Berehida. Sunt de față numai patru senatori.

Mai mulți oratori, roagă pe dñul președinte, ca de acum înainte să nu mai aprobe, decât în caz excepțional, cererile de concordă înaintate de senatori.

D. ministru de război general Mărdărescu, răspunde interpellării Tăcutel de d. senator Roman, în che-tă transformării în port de război a portului comercial Constanța. D. ministru arăta că această transformare este imposibilă fără acțiunile cîrcoastele cînd, acest port este singurul nostru port comunitat modern, și că stîrile lansate pînă acum, au fost crononate.

D. Niculescu reacță pe d. ministrul de justiție să prezinte senatului noui proiecte de legături, Cere, ca pe un nou proiect să se exclude de sub agravările noastre legături de război, care sunt azi în stare să se edifice docuindu-nu.

D. Boțez, cîștează apoi în sedință secretă proiectul de răspuns la Mesajul Tronului.

Față de proxima sedință a Camerei se anunță un deosebit interes. În această sedință va intercola d. deputat Stern, pe d. ministru de instrucție în chestiunea turbărărilor cu caracter antisemit.

D. ministrul Angeleșeu, a arătat de pe senatul să în această ocazie va face declarării cîrcoaste. Cîrcourile interesate așteaptă nerăbdător cele două discursuri.

(Radar).

Si au venit și așa că: dar în săcă nu mai cîntă privighetoarea... Se auzau în zăvoi, dincolo, peste jaz, o multime; aici însă nu... Ne găndim că poate să-și găsească soția și să fie după ea în zăvoi; și ne simțim să recunoscem de pe cîntec; dar, ori că era prea depară și nu puteam deosebi toate sunetele, ori că nu cîntă toate la fel; dar lucru hotărît, lipsia un sunet; n'auziam ne nici una făcând: elungs! elungs! Astă nu-l auziam și să vezi de ce... Ază dimineață, neavând treabă, mă scobor la gărlă, Lăsasem în ajun undă acolo într'un tuș... O cîntă: n'auz. Zic: să stîj că mi-a furat-o cîineva. Când mă uit mai bine, o vîză mă departe pe jos. Dau să ridic: aia desiră de pe băt și înurecată în richită. Mă iau după și ec să să vîz? Parec și acum mi se sfătuie înimă... Lăsasem rîma în cărlig și undă: și băta privighetoare, umbărăd după de mânăre, a înghisit cărligul... Sărucușă căi trebuie să se să zădă, către să se fi chinuit!... Acumă sta moartă, eu aripoarele întinse; iar pe ochisorii ei, ca două mărci negre, napădiseră iurnicile... Pre legea mea! Sună asa întăplări absurdă că re-ți turbură mintea, își zdrujește credință... Auzi dumneata moarte: cu cărligul înflot în găsuri aja, care scotea sunetele alături dumnezeestii! Auzi dumneata, eu am răspălit cu păsărica aia nevinovată, ventreacă ne desfășase cu versul ei! Când mă gîndesc, simi vine nebunie; dar stă, nebunie... Ah! ochisorii și negri pe care năpădi seară furnicile!..

I. A. Brătescu-Văineski.

Conferința dela Londra.

In legătură cu conferința dela Londra unde urmează să se întâlnească în curând cei trei premieri, ai marilor Puteri spre a hotărî în prealabil programul conferinței din Bruxelles, foia "Neamul Românesc" a dñu N. Ioga scrie următoarele:

Toată chestiunea se învârtește în jurul repaștilor datorite de Germania și cărora această țară se pare că din rea credință refuză să le da vre-o soluție multămitoare. Franța este foarte îngrijită, și cu drept curvânt, Granita sa este în pericol. Numărul dela luna 1922 până azi datoria flotantă a Germaniei a crescut dela 12 miliardă 743 de milioane mărci hârtie la 765 de miliarde 720 de milioane mărci. C fră fantastică!

Ce vor face Alianții? Ei sunt hotărâți să forțeze Germania să plătească. Dar aceasta fără un moratoriu este exclus, împrumutul internațional fiind astăzi imposibil. Franța ar fi și ea de acord pentru un moratoriu, dar cere în schimb garanții serioase. Ea ar dori ca regimile Renane ocupate azi de trupele aliate să intre pe viitor la exploatarea acestor teritorii, cuprinzând și două treimi din Ruhr, inclusiv Essen și Bochum. Cu aceasta Franța ar putea dispune atât de cărbuni cât și de cocsul metalurgic care sunt indispensabile.

Situatia este dar foarte critică.

Nu stin dacă Alianții vor aproba propunerile franceze. Dar în caz de neînțelegerere Franța ar fi decisă să intre singură în acțiune.

Politica finanțară nefastă a Germaniei, că și tergiversările ei din ultimul timp pot duce deci fatal spre o execuție fortată.

Conferința dela Londra ne va da în această direcție informații necesare.

Germania amenință pacea lumii

— Acord militar între Germania și Rusia —

Cu toate pretinsele orientări spre democrație adevărată, Germania pregătește în taină "războul de revansă".

Iată un rezumat al celor publicate de ziarul "Daily Mail" cu privire la pregătiriile ce le face Germania:

Toate clasele societății din Germania doresc un războu de revansă. Însuși guvernul Reichului este animat de acea dorință. Astfel el ia măsuri pentru a-l pregăti cu minuțiozitate. În acest scop el a încheiat cu sovietele un acord militar care-i va permite să garnasca frontiera vestică a Reichului cu o formidabilă armată rusă.

Pentru a reuși în întreprinderea sa Germania consideră:

1. Că nu trebuie să violeze pe față tratatul dela Versailles;

2. Că fortele care vor fi chemate să combată la frontieră occidentală vor trebui să fie prevăzute cu armele cele mai perfectionate;

3. Că va trebui să ia măsuri pentru a se preveni o acțiune inamică pe mare;

4. În fine că Rusia și Germania trebuie să aibă o frontieră comună.

Pentru a evita violarea tratatului din Versailles, pregătindu-să în același timp „războul de revansă”, Germania va face apel la Rusia. Iar în arsenalele vecinei sale, ea va construi o nouă flotă, care grătie echipașilor ruse se va putea pregăti pentru un războu naval în marea Baltică; pe imensul teritoriu rus, ea va recruta milioane de oameni cei sună utili pentru a conduce la bun sfârșit întreprinderea sa. În ce privește cadrele, ele vor fi constituite din cei 100.000 oameni pe care tratatul de Versailles o autoriză să-i aibă.

Oameni și vapoare nu sunt deajuns.

Pentru a susține lupta în mod victorios, Germania trebuie să se apere contra unui blocus care ar impiedeca-o să-și aprovizioneze armatele.

Pentru aceasta, ea va recurge tot la bunele oficii ale Rusiei, care pretinde că e capabilă, într-un viitor apropiat, să asigure ea singură, aprovizionarea Germaniei!...

Al patrulea punct pare cel mai delicat. Intreg proiectul sărăcău ca un castel din basme dacă Germania și Rusia nu vor să formeneze o singură frontieră.

Pentru a atinge acest scop, Polonia trebuie să fie stearsa de pe harta lumii! Pentru a evita o violare a tratatului din Versailles, Germania va însărcina Rusia să nimicească această țară.

Se crede la Berlin, că zece ani sunt necesari pentru a termina pregătirile „războului de revansă”. Nu există un om în Germania care să nu speră să-l câștige. Totul face să se creadă, întrădevăr, că la acea epocă Franța va fi pierdută pe aliații ei și că singură va trebui să țină piept legăunilor germano-ruse.

Tratatul secret de mai sus a fost obiectul unor negocieri laborioase, care erau să fie rupte în mai multe rânduri.

Ludendorff nu a ascuns că este ostil unui acord cu sovietele; el ar fi preferat o înțelegere între Franța, Marea Britanie și Germania, în scop de a exploata Rusia. E de notat că proiectul său n'a avut decât puțini partizani în Germania.

Din contră, Stinnes, a făcut toate sforțările pentru a duce la bun sfârșit negocierile care au precedat încheierea tratatului germano-rus.

Visul.

Ca mâna-nu de încăpățină ecipil,
În fâșia de pământ a umbrelor mele.
La răsărîtu primelor stele,
Am semănăt un viu, osuberant grâunte...
Să, palid, în piejoare,
Crezând în dorință fără de hotare,
Iatr'o nebună nerăbdare
Am așteptat să crească până în zori — un
fumunte...

Corabie-nălucă ...

Corabie-nălucă,
Ce trece ușoară, fără dăre că un gând
Pe vrăjita apă-a Visului, prin neguri grele,
Când?
O, când.
Te voiu putea vedea, pe-o cîpă, ancorând,
În rada goală-a portului nădejdii mele?!

A. COTRUS.

Concertul Enescu.

Sunt trecute două săptămâni de când s-au anunțat în zilele din Arad, concertele Enescu pentru 8 și 9 Dec.

Era firesc și nu nu puteau aștepta decât la o aglomerare după bilete, la o înșuflare ca și cea trezită la publicul arădan de ceea dintâi trupă românească de teatru, în primăvara anului 1919.

Era firesc, credeam. Să ară întreb, de ce nu-i aşa? De ce s-au vândut abătă cîteva bilete, ce-i motivul acestei indiferențe de nejertat, din punct de vedere artistic, patriotic românesc? Ce-i? Publicul nu știe cine-i Enescu. Nu știe, și astăzi și mai dureros. Să aj tu neam românesc un singur Enescu și să nu-i sti de nimeni! Să fie sprijinită o dñă Petru prețină „artistă frică”, trupă de operetă de mână a două pleacă din Arad cu succese frumoase și Enescu să aibă sala goală! Ne dăm seama oare noii români de mândria ce ne poate cuprinde că avem un Enescu, artist, care oră în care capitală a lumii ține concerte, lumea aleargă nebună. Să Aradul nu-i idă sprijinul, fiindcă nu știe cine-i Enescu, nu știe aprecia adevărată artă.

La Cluj, Timișoara, Lugoj, concertele lui au fost adevărate serbători. Iau primul oa pe-un prijț al artei, cu floră entuziasm și adâncă înțelegere și-aici abia dacă vor fi cățiva oameni dornici de muzică.

E un simptom trist pentru Arad și-o convingere mai mult că ne trebuie încă multă, multă cultură și prietenie pentru ce-i cu adevărat frumos și artistic.

Situatia materială a medicilor din Austria și dintre cele mai mizerabile.

Comitetul central de ajutorare al mediciilor din Austria a lansat un călduros apel către medicii austrieci, solicitându-le sprijinul lor destul pentru ajutorarea mediciilor bătrâni și inapătabili de a-și mai căstiga hrana de tezile, iară agonisca la dinainte de război. Pe ajunge aici nici pentru paine, pe lângă sepetea cărăbii ce există aici în Austria.

Se cere acest ajutor și pentru alinarea situației văduvelor și orfanilor rămași în urma dispariției soțului sau părintelui medie.

Comitetul central a fixat ziua de 27 Noiembrie a.c. de colectă generală.

Se cere în apel ca fiecare medic să vacanteze săptămână de ajutor în treaga incassare din accea.

Dureros e strigătul acesta după ajutorul venit de la acei cetăteni cărăi vață lor întreagă suferit-o omenire pentru a alina suferințele pesti ai celor mulți, cărăi mai târziu au dat eu național unității abnegăriunea, sacrificiul adus de muncii umanitarismului, jertfindu-și chiar viața lor pentru a salva-o pe a bolnavilor.

Caritatea publică a dispărut aproape cu totul în Austria, drept aceea, comitetul de ajutorare nu mai apelează la colălalt public, ci mai la medicii cărăi înțeleg perfect situația plorabilă a colegilor lor deveniti inapăbili muncă.

In aceeași situație deplorabilă se află și medicii din Germania.

Partea cea mai mare a mediciilor din România încă nu se poate lăuda cu o situație materială splendidă: drept aceea e timpul suprem. Asociația generală a medicilor din România încă nu înființează că mai urgent fondul de penzii a mediciilor ca să nu ajungă și medicii români să tragiească a mediciilor austriaci.

Dr. Cosma

Traiul la Arad.

A devenit cu adevărat insuportabil trajul la Arad.

De unde acum doi ani orașul nostru era o sală în care viața era mai ieftină ca ori unde, astăzi fără exagerare putem spune că Aradul band recordul în scumpețe.

Nici Clujul, nici Brașov și Galatul orașele noi și de port, nici Constanța în timpul verii nici capitala unde se găsește atâtă îngrămadă de lume, n'au cunoscut scumpețea pe care o avea noastră astăzi în Arad.

La cele mari restaurante din București se poate mânca astăzi cu mult mai ieftin decât la cele mai proaste și mai mici restaurante din orașul nostru. Chelării de anul trecut, deveniți patroni, în sease luni au făcut averi fantastice astăzi devin proprietari celor mai mari hoteli și clădiri din strada principală.

Cu fiecare zi ce trece prețurile la restaurante se scumpesc, serviciul devine din ce în ce prost, și patronii se trezesc pe negândite mănuși. Bieții ieșegii fără familiu dau absolut tot căstigă, numai și numai restauratorilor, toată lumea se vajetă, toată lumea tipă, și administrația cei în drept să ia măsuri, stau nepăsători.

Speculanții și acaparatorii de alimente folosesc turburași, nimici nu șă măsuri, nimici nu interesează.

Până când va mai dăinui starea astăzi de crisi, și până unde vom mai fi speculați, nu șă

Ceia ce știu însă este că viața a devenit suportabilă, la Arad, deși înțelul nostru este deosebit de bogat și plătit destul de abundență...

INFORMAȚIUNI.

Concertul maestrului ENESCU va avea loc azi, Vineri, seara la ora 8 și jumătate. Bilete peste zi la Papetăria H. Bloch, iar seara dela ora 7 la Palatul Cultural.

După D. prof. N. Iorga a tipărit, cu prilejul congresului ziaristilor, un luminos studiu asupra istoriei românești dela începuturile ei și până la astăzi.

Ministerul instrucțiunii a adresat o circulară șefurilor de județ spre a se lăua dispozitii legătute în vederea construirii de edificii pentru primăriile, în comunele unde nu sunt edificii existente în acest scop.

Cheltuielile reclamate de aceste construcții vor acoperi din contribuții publice și benefice.

Pentru azi, Vineri, au fost convocați la președinta toti primpreștorii din județ în vederea înșiruirei lucrărilor de construcții pentru scolile nouă în județ și discutarea mai multor cheile administrative.

Cunoscuta soprana română dna Olga Cristofor se află la New-York unde a concertat în Town Hall.

Un public numeros a aplaudat-o cu frenzie, iată ce a ascultat-o cântând româna: Roberto Alcavolo și Preghiera din Tosca.

In Cleveland s-au pus bazele unui „Institut naștere de credit și economii” cu un prim capital de 50.000 dolari. Fiecare acțiune este de 100 dolari.

Scopul acestui institut este ca să educate pe români din America în spiritul economiilor.

Initiativa fondării acestui institut se datorează lui Dimitrie Bârza, casierul tipografiei „America”.

Comisia pentru înfrângerea speculei a deschis cauza comerciantului Emeric Herz din București, și acuzat cu acaparare de untură. Comisia a achitat pe comerciant.

KAISER-BORAX fabricatie Mack, nu te lipsește de pe masa de toaletă a nici unei femei.

Ieri după masă la orele 2, a încetat din viață, pe strada Horia, Desideriu Zaharias, funcțiar la Direcția regională a CFR, și fost sezar comună în Zarand. D. procuror Gr. Ghita band la fața locului, împreună cu comisarul de secție d. Tinodi, după constatarea cazului, a pus transportarea cadavrului la domiciliul din Ida Illeana.

ANALIZA DE VIN cu Maligand francez avocator Dujardin — Paris, se fac zilnic la firmele DUMITRU N. ANASTASIU, ARAD, Bulevardul Ferdinand I/la (Boros Béni-tér) Bo 36

x JEAN GOLDBERG cunoștește profesor de limbi străine str. Eminescu Nr. 9, Et. II., a creat o metodă cu totul deosebită de celealte după care predă într-un mod usor și practic în cel mai scurt timp limbă franceză, engleză, germană și română, pe baza filologiei comparate astfel încât elevii nu au nevoie de a învăța gramatică după cărți deoarece legile limbii și toate regulile se bazează în spiritul elevului prin aplicarea lor în conversații sistematice.

STIRI TEATRALE

Repertoriul săptămânii.

Vineri ora 4 d. m.: „Mireasa din Hamburg”, seara ora 8 (Ab. C.)

Sâmbătă: 7 și jum. „Târgul de păpuși” (Ab. A); ora 10 și jum. „Hora dragostei”.

Duminică: 3 și jum. „Slovacul eiură”; ora 7 și jum. „Târgul de păpuși” (Ab. B.); ora 10 și jum. „Hora Dragostei”.

„Frumoasa este, mare, strălucită țara” va fi cântată de Fr. Galetta în piesa „Mireasa din Hamburg” ce se va da azi după amiază. În cadrul acestei reprezentării, M. Selmeczi și Böske Balog vor dansa câteva parodii a dansului Shimmy.

Victor Bárics va apărea pe scena tetru lui orășenesc în piesa „Veteranul”.

Sâmbătă după amiază va avea loc o reprezentare pentru tineret, în cadrul unei sărbării date în amintirea lui Petőfi de către Soc. Kölcsény.

Procesul comerciantului Farcas Rosenberg

Ieri s-a desbatut în apel la tribunalul Arad, cauza comerciantului Farcas Rosenberg, la care s-a descoptit un depozit de 230 mii ouă și a fost judecat, în urma acestei descoperiri, ca acaparator, de către comisia pentru înfrângerea speculei la amendă de 10 mii lei și confiscarea ouălor.

Comerciantul cu ocazia șezbaterii de ieri, a spus, că ouăle le-a cumpărat astăprimăvara și în vară și le-a aşezat în var, ceea ce în acastă privință să se asculte și părerea camerii comerciale. Comerciantul a mai spus pentru apărarea sa că în toate cazurile, când primăria îl-a adresat el, a pus la dispozitie pentru populație ouă din depozitul său și cere că să fie ascultat ca martor directorul oficiului de aprovisionare al orașului d. I. Antal.

Tribunalul în numele cererii comerciantului a ordonat ascultarea lui Antal și ca să se ceară părerea camerii comerciale.

ECONOMIE.

Banca Agrară Timișană S. P. A. Sucursala Arad și-a început activitatea.

După cum am fost anunțat la timpul său „Banca Agrară Timișană S. P. A.” din Timișoara a fost cumpărată — cu scopul de a deschide în orașul nostru o sucursală — palatul Kintzig din str. I. C. Brătianu (fostă Weitzer János) nr. 11, făcând reparații și transformările necesare scopului urmărit de a-și deschide acolo sucursala. Aceste lucrări sunt acum sfârșite și sucursala și-a început activitatea.

„Banca Agrară Timișană S. P. A.” cu sediul central la Timișoara a fost înființată în anul 1869 și de câteva decenii este un factor însemnat în viața economică a Banatului. Ca afiliată a „Băncii Comerciale Italiană și Română din București (care la rândul ei este o fundație a institutului financiar Banca Comercială Italiană din Milano) este membră a unui grup financiar puternic și având o vastă organizație în străinătate ca și la noi în țară atât în vechiul regat cât și în teritoriile alipite din fostă Ungarie, unde „Banca Agrară Timișană” împreună cu instituțiile financiare surori, care sunt Cassa de Economie „AGRARA” S. A. din Târgu-Mureș și Banca și Cassa de Economie Fusionată din Oradea-Mare, desvoală activitatea cea mai intensivă și însemnată în toate rămurile afacerilor de bancă.

La fel și sucursala din Arad se ocupă cu tot felul de afaceri de bancă: primește depuneri spre fructificare pe libel și în cont-curent, scoate efecte, acorda credite în cont-curent, dă împrumuturi pe gai de mărfuri și efecte, cumpără și vinde devize și valute, face transferări și plăti telegrafice pe toate piețele din țară și străinătate, emite în launtrul și înafara țării cecuri, deschide credite și acredețive primește spre incasare efecte din țară și străinătate.

Aceste posibilități de a libera cecuri pentru plată taxelor vamale.

Acendașa succursalei le conduce d. director Sigismund Stein, fost timp mai indelungat director executiv al Cassei de Pastrare Civilă din Arad, a cărui activitate de bancă este cunoscută publicului.

Afacerile de devize le conduce d. vice-director Oscar Holländer, care este de origine din Arad și a funcționat timp mai indelungat la Viena în serviciu de bancă.

BURSA.

ZÜRICH, 7 Decembrie. — Deschiderea Berlin 63750, New-York 53175, Londra 2428, Paris 3725, Milano 2645, Praga 1680, Budapesta 023, Agram 180, Varsavia 003, Viena 00075, coroane stampilate 00076.

BUCUREȘTI, 7 Decembrie. — Devize: Paris 1132, Londra 73450, New-York 161, Italia 801, Elveția 3025, Praga 510, Viena 23, Berlin 200. — Valute: mărci 218, leva 118, lira turcească 78, funți sterline 728, franci francezi 1140, franci elvețieni 30, drachme 265, dinari 235, dolari 160, napoleon 570, coroane austriace 26, coroane ungare 675, socol 498, mărci polone 110.

ARAD, 7 Decembrie. — Valute: Dolari 162, mărci 0.02, socol 5, dinari 2.25, franci francezi 11.50, coroane ungare 0.07. — Plăti: Budapesta 14.50, Viena 440, Berlin 0.02, Praga 5.06.

TELEGRAME.

Recunoașterea drepturilor universitare pentru învățători.

BUCUREȘTI. — Prințul ordinantă a ministerului de instrucțiune publică, se reunoaște învățătorilor dreptul de a se insera ca studenți ordinari la facultățile de litere ale Universităților din țară. Organizațiile din țară ale învățătorilor au delegat 65 de învățători pentru a frecventa cursurile universitare. (Radar).

Proclamarea stării de asediul în Bulgaria.

BUCUREȘTI. — Guvernul român urmărește cu mare atenție dezvoltarea gravelor tulburări din Bulgaria și a luate toate măsurile militare pentru paza granitelor din Dobrogea și la Dimăre.

La Küstendjil se dă lupte săngeroase între revoluționari și aderenții partidului tăranist. Guvernul bulgar a proclamat starea de asediu.

Răspunsul Camerei la Mesajul Regal:

BUCUREȘTI. — Luni se vor deschide la Cameră desbaterile asupra proiectului de răspuns la Mesajul Tronului.

In proiectul de răspuns la Mesaj, se menționează importanța actului înoronarii, a situației armatei noastre, a înfăptuirii reformei constituționale, a ameliorării situației materiale a clăselor functionarilor de Stat. Se accentuează importanța și nevoia decentralizării administrative și în sfârșit se arată că actualul guvern și parlament consideră drept chestiune a lor de onoare înfăptuirea reformei agrare, sanctionată de Coroană. În general, răspunsul la Mesajul Regal este dat în ordinea de judecătării a Mesajului rostit de Suveran. (Radar).

Conferința de la Moscova.

VARŞOVIA. — Conferința pentru demilitarizare, întrunită ieri la Moscova a discutat proiectul înaintat de Polonia cu privire la încheierea unui acord, prin care statele participante se obligă să respecte actualele frontiere și să nu intreprindă nici un atac unul contra altuia. Delegatul Poloniei a adus la cunoștința conferinței că are autorizația guvernului român pentru a reprezenta la conferință și pe România.

8 Decembrie 9

CONCERTUL Boala

artistului violinist cu reputație mondială

GEORGE ENESCU

avea loc la Palatul Cultural în zilele de 8 Decembrie seara la ora 8 și jumătate și 9 Decembrie seara la ora 8.

Bilete la Papetăria H. Bloch.

În concertează renomita muzică a lui DAVID KOZAK la Restaurantul Cornul Vânătorului. Deschis până dimineață.

Anglia se aprovizionează cu cai din România.

BUCUREȘTI. — Din Galați se telegrafiază că reprezentanții armatei britanici au operat acolo mari cumpărături de cai, pe seama armatei engleze. (Radar).

In jurul demonstrațiilor antisemite.

BUCUREȘTI. — Pentru azi au fost convocați la București șteorii universităților pentru a disenta măsurile cev or trebui de luat pentru împiedcarea demonstrațiilor antisemite. Ministerul Instrucțiunii s-a adresat profesorilor de la Universități, rugându-i să facă tot posibilul pentru înfrângerea instigațiilor antisemite. Reectorul Universității din București a oprit, prin o ordonanță oricărui de întrunire a studenților, punând în vedere acestora, în cazul când nu vor respecta cele mai severe sancțiuni.

Studentii din Capitală au trimis ziarelor un comunicat, în care desaproba excesele ce au avut loc și pe care eari făc responsabile elementele străine. (Ag. Radar.)

Scumpirea pânei.

BUCUREȘTI. — Brutarii din Capitală agită pentru urearea prețului pânei. Conform hotărârii luată de sindicat, brutarii din Capitală au proclamat ieri dimineață greva. La intervenția lui general Nicolae Nădejanu, brutarii au renunțat în ultimul moment la hotărârea luată, având promisiunea lui general Nădejanu, că doleanțele lor, vor fi prezentate încă azi guvernului. (Radar).

Redactor responsabil: LAURENTIU LUCA
Cenzurat: Dr. MAGER.

Banca Românească
Sucursala Arad Ba22
cauță funcționari destoinici, de na-
ționalitate română, cu pregătiri comer-
ciale (școala comercială superioară).
Ofertele se vor înainta personal, Direcțunei
BĂNCEI ROMÂNEȘTI, Sucursala Arad.

La
Banca Centrală
Sucursala Arad,
se află de vânzare

ceapa
de prima calitate cu Lei 240 per

A sosit
Speciațitate de plicuri și hârtie mă-
dernă pentru **coresponde-**
nțe private, — mare assortiment
H. BLOCH,
Papetarie și articole de fotografiat
Arad, Bulev. Regina Maria No.

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC DIN ARAD

TIPOGRAFIA CONCORDIA

SOCIEȚATE PE ACTII, ARAD, STR. ROMÂNULUI 1a

Find aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat elișee precum și cu cele mai moderne litere, primește spre execuțare tot felul de opere, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru autorități, bănci și societăți, precum și invitații pentru logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebrale se execută cu cea mai mare urgență. Serviciu prompt.

Preturi moderate.

10%

Mare senzație! Magazinul Missir
a hotărât, cu ocazia sărbătorilor de Crăciun și Anul nou să acorde până la sfârșitul lui Decembrie
încă 10 procente din prețurile scăzute
a tuturor mărfurilor ce le are în deposit.

10%